

Nemusíme vědět všechno
Opouštíme automatiku: základy expozice
Expoziční čas
Clona
Citlivost ISO
Hloubka ostrosti
Programové režimy
Co vlastně chceme?

Ač nás technika asi na počátku odstrašuje, jakmile se o fotografování a o fotoaparátu dozvíme více, získáme tak další tvůrčí nástroje. Tyto nástroje nám dovolí v budoucnu zopakovat snímky, které jsme nyní pořídili se štěstím. Uskutečníme tak své tvůrčí vize při fotografování dětí.

Pokud patříte mezi začátečníky, můžete se pokusit zpracovat zadání na konci každé kapitoly s fotoaparátem nastaveným na plně automatický režim a automatické zaostřování. Až ucítíte potřebu podrobnějšího ovládání, můžete se rozhodnout, kde navážete a budete si vybí-

rat z nabídek fotoaparátu v různých režimech a nebo přejdeme do ručního ovládání. I když máte fotoaparát typu „namiř a stiskni“, můžete využít značnou část informací v této knize. Při jejím čtení si povšimněte poznámek dole u každé fotografie – obsahují popis snímku i technické informace o expozici, které nám rozklíčují způsob, jakým fotografie vznikla, viz popis u snímku (2-1) na této stránce. Tato kapitola vám umožní nejen porozumět významu těchto čísel a symbolů, ale vysvětlí vám, jaký mají vliv na každou snímanou fotografii.

2-1

Tato malá slečna byla zachycena v prostoru, na trampolíně. Expoziční čas nebyl dost krátký na to, aby kompletně zmrazil akci a tak rozmazaná ruka a vlasy vyvolávají na snímku dojem pohybu. Fotoaparát byl v plně automatickém režimu, čas 1/200 sec, clona f/2.8, citlivost ISO 250. Autor: Allison Tyler Jones / www.atjphoto.com

Citace

„Zajímá mne jen zlomek schopností fotoaparátu – nádherná směs pocitů a geometrie, pospolu v jednom okamžiku.“ Henri Cartier-Bresson, Aperture 129, Fall 1992

Nemusíme vědět všechno

Abyste udělali velké pokroky ve fotografii, nemusíte vědět všechno o konstrukci vašeho fotoaparátu. I pouhé učení se vidět světlo a práce s kompozicí nám pomohou výrazně zlepšit naše snímky. Ale pokud se chcete fotografii věnovat vážněji i jen jako našemu koníčku a nebo se chcete bokem či na plný úvazek věnovat fotografování dětí, budete muset více do hloubky pochopit funkce fotoaparátu. Ovládnutí techniky fotoaparátu nám dovolí snímat podle našich záměrů a zabrání okolnostem, které končí špatnými snímky.

Fotografičtí začátečníci bývají často důkladně otráveni expozicí, hloubkou ostrosti a nastavováním parametrů fotoaparátu. Zatímco nové technologie umožňují dosáhnout správné expozice snadněji než kdykoliv dříve, přídavná hejblátka, tlačítka a přepínače na současných fotoaparátech problematiku spíše dále ztěžují.

I v dobách, kdy fotoaparáty měly jednoduché měření světla, byla expozice a hloubka ostrosti spíše matoucí záležitost. Často zděšení termíny jako f/5.6, 1/60 a hloubka ostrosti, mnoho zájemců o fotografii to vzdalo ještě před tím, než pořádně začali. Je mi jasné, že tyto věci vás mohou poplést, ale každý jednou začíná a za chvíli se budete cítit o něco lépe.

Naneštěstí neexistuje žádná náhrada za praxi, a čím více se budete učit ovládat svůj fotoaparát, tím rychleji jej zvládnete. Pokud jste se již odvážili za hranice plně automatického režimu, následující informace vám umožní lépe chápat, co se děje a proč.

Opouštíme automatiku: základy expozice

Pokud používáte automatický režim, už jsme zjistili, že většina výsledků jsou přiměřeně pěkné fotografie. Klíčovým slovem je zde většina, tedy ne všechny. Když nám automatický režim neposkytuje očekávané výsledky, budeme muset změnit nastavení fotoaparátu tak, abychom snímek zaznamenali s jiným nastavením.

Fotoaparáty jsou od výrobců opatřeny sadou přednastavení, které umožní dosáhnout dobrých výsledků ve většině situací. To tedy, z definice, znamená, že občas na fotoaparátu potřebujeme nastavit něco zvláštního s ohledem na situaci, ve které fotografujeme. Například chceme zachytit našeho potomka skotačícího v dešťové kaluži a potřebujeme zmrazit každou kapku vody v cákancích, které dítě vyrábí. A nebo chceme vyfotografovat kluky utíkající po travnaté louce s nazlátlým světlem v jejich tvářích. Obě tato zadání jsou obtížná pro obvyklý fotoaparát v režimu Auto.

Pokud používáte automatický režim, asi jste si všimli, že obvykle vzniknou fotografie, na kterých je vše zaostřeno, popředí i pozadí, a to je standardní volba nastavená v procesoru našeho fotoaparátu. Co když budeme chtít udělat fotografii podobnou těm v této knize, kdy je část snímku zaostřena a pozadí je obvykle rozostřeno? Toho všeho dosáhnete, když se dozvíte více o expozici.

Citace

Když se ho ptali, jaký fotoaparát používá, odpověděl: „Malíře se také neptáte, jaké používá barvy a štětce. Spišovatele se také neptáte na typ psacího stroje. Buď jak buď, na fotoaparát se dívám jako na pomůcku.“ Man Ray

Zadání

Hloubka ostrosti

V této úloze budete vytvářet fotografii se zvolenou hloubkou ostrosti. Úkolem je vytvořit snímek se selektivním zaostřením, což znamená, že hlavní objekt snímku bude zobrazen ostře a zbytek – před a za – bude mimo rozsah hloubky ostrosti. Vyfotografujte dítě nebo děti s fotoaparátem nastaveným buď na režim Portrét a nebo, pokud můžete, tak na režim Priority clony. Pokud využijete předvolbu clony, zvolte malé clonové číslo, například 4.0 nebo menší, pokud to váš aparát nebo objektiv dovolí. Po zaostření vám takové clonové číslo zajistí malou hloubku ostrosti. Všimněte si rozdílu mezi portrétem vzniklým s tímto nastavením v porovnání se snímek v plně automatickém režimu, kde bude vidět snaha zajistit úplnou ostrost čehokoliv na snímku.

Níže vidíme plnobarevný snímek mladé dívky, kde hloubka ostrosti vyzvedává motiv proti nazlátlému pozadí. Povšimněte si, že pozadí je mimo pásmo ostrosti, zatímco dívka je zobrazena ostře. Jde o výborný způsob, jak vyzdvihnout opticky objekt a oddělit jej od pozadí, což snímek dobře znázorňuje. Neostrost pozadí dodává portrétu i nádech malířských technik.

© Ginny Felch / www.silverliningimages.com

Po dokončení tohoto zadání neopomeňte zaslat fotografii na adresu vydavatelství Zoner Press (knihy@zoner.cz) a do pole Předmět napište: „Fotografujeme děti – 2“. Fotografie budou umístěny do fotogalerie na web, vaše údaje nebudou zveřejněny.

